

Az EUPL licenc

Készítette a Közigazgatási és Igazságügyi minisztérium E-közigazgatási
Szabad Szoftver Kompetencia Központja
Budapest, 2013

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kódszám: EKOP–1.2.15

Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0 Unported
Licenc feltételeinek megfelelően szabadon felhasználható.

A dokumentum legfrissebb változata letölthető a honlapunkról:

<http://szabadszoftver.kormany.hu/>

Tartalomjegyzék

Bemutató.....	2
Miért jött létre az EUPL?.....	2
Biztosított jogok.....	3
Kompatibilis licenck.....	3
Az EUPL hatása.....	3
Az EUPL előnyei.....	4

Az EUPL licenc

Bemutató

Az EUPL (European Union Public Licence) egy, az Európai Bizottság által létrehozott és jóváhagyott szabad szoftverlicenc. Az első verziója 2007-ben, az 1.1-es 2009-ben készült el.¹

Megalkotásának indoka elsődlegesen az Európai Bizottság és más Európai Unió intézmények által birtokolt (például az IDABC programban² fejlesztett) szoftverek szabad licenc alatti széles körű terjesztésének és használatának lehetővé tétele volt, azonban általános szövegezése bármely fejlesztő számára felhasználhatóvá teszi. Ez az első szabad szoftverlicenc, amelyet egy nemzetközi kormányzati szerv hozott létre.³

Miért jött létre az EUPL?

Az EUPL megalkotásának célja volt:

- Konzisztencia a 27 tagállam szellemi tulajdonjogra vonatkozó szerzői jogi szabályozásával.
- Elérhető legyen az Európai Unió 22 hivatalos nyelvén, és egyformán érvényes minden tagországban.
- A felelősségvállalás és garancia korlátozásának pontosítása. Minden licenclőnek garantálnia kell, hogy a kódja vagy a saját tulajdona, vagy olyan feltételekkel licenceli egy harmadik féltől, amelyek megengedik a kérdéses EUPL szoftver részeként való terjesztést.
- A meglévő szabad szoftverlicenckel való verseny helyett a kompatibilitás azokkal: kifejezetten felsorolja azokat a népszerű licencket, amelyek hatálya alatt álló szoftverbe úgy beépíthető EUPL alatti kód, hogy a kapott származtatott mű a kompatibilis licenc alá fog esni.
- A szoftver kisajátításának kizárása, még továbbfejlesztés után is.

Mivel az Európai Unió hozta létre, az egyéb szervezetek (például egyesült államokbeli cégek, akadémiai szereplők vagy NGO-k) által korábban alkotott szabad szoftverlicenckel kapcsolatos

¹ A licenc teljes szövege: <http://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl/licence-eupl>

Magyarul: <http://joinup.ec.europa.eu/system/files/HU/EUPL%20v.1.1%20-%20Preambulum.pdf> és

<http://joinup.ec.europa.eu/system/files/HU/EUPL%20v.1.1%20-%20Licenc.pdf>

A magyar változatban közreműködött: Bodó Balázs bodo@mokk.bme.hu és Gyenge Anikó GyengeA@irm.gov.hu

² <http://ec.europa.eu/idabc/>

³ <http://en.wikipedia.org/wiki/EUPL>

valós vagy vélt jogi bizonytalanságok nem érintik, így ez az EU intézmények által birtokolt szoftverek preferált licence.

Biztosított jogok

Az EUPL lehetővé teszi:

- A szoftver forráskódjának beszerzését egy szabadon elérhető tárolóból.
- A szoftver használatát minden körülmények között, tetszőleges célra.
- A szoftver reprodukálását (másolását, többszörözését).
- Az eredeti szoftver módosítását és/vagy származtatott művek létrehozását belőle.
- A szoftver nyilvánossá tételét (például használatát nyilvános hálózaton keresztül, vagy a szoftverre épülő szolgáltatások nyújtását az interneten).
- A szoftver vagy másolatainak terjesztését más felhasználóknak (a licencelő szervezetén belül vagy kívül).
- A szoftver vagy másolatainak kölcsönadását és bérbeadását.
- A szoftverrel vagy másolataival kapcsolatos jogok továbblicencelését.

Kompatibilis licencek

Két licenc akkor kompatibilis, ha az egyik hatálya alá tartozó kódot be lehet építeni a másik hatálya alá tartozó kódba, és az így kapott származtatott munkát a másik licenc alatt lehet terjeszteni.

Egyes szabad szoftverlicencek, mint az EUPL megkövetelik, hogy a származtatott munkák ugyanazon licenc feltételei szerint kerüljenek terjesztésre. Két eltérő, ám ugyanezt a feltételt kikötő licenc alá eső szoftver kódja nem egyesíthető, mert a kapott származtatott munkának egyszerre kellene mindkét licenc alá esnie.

Az EUPL szoftverlicenc emiatt „lefelé” kompatibilis: az EUPL hatálya alá tartozó munkát egyesíteni lehet egy nagyobb munkába, amely a kompatibilis licenc hatálya alá tartozik. Az EUPL ebben az értelemben a következő licenceket tekinti kompatibilisnek:

- General Public License (GPL) v. 2
- Open Software License (OSL) v. 2.1, v. 3.0
- Common Public License (CPL) v. 1.0
- Eclipse Public License (EPL) v. 1.0
- Cecill v. 2.0

Ezen kívül értelmezhető a „felfelé” kompatibilitás is: egyes szabad szoftveres licencek alá eső kódok újralicencelhetők EUPL alá eső származtatott munka részeként. Az ilyen licencekkel kapcsolatban lásd a kompatibilitási mátrixot.⁴

Az EUPL hatása

Az EUPL az európai interoperabilitási keretrendszer része. A Bizottság által megvalósított jogi keretrendszerként szolgál a szoftverkomponensek megosztásának megkönnyítéséhez. Ez összhangban van a 2009-es malmói EU miniszteri deklarációval, amely szerint: „a nyílt forrású modell használata népszerűsítendő az e-kormányzati projekteknél”.

⁴ <http://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl/eupl-compatible-open-source-licences>

A JoinUp portálon található szoftverek mintegy 30%-a az EUPL alatt kerül terjesztésre. Az EUPL a JoinUp portálon kívül is használatban van.

A tagállamok közül több is használja:

- Az észti nemzeti interoperabilitási keretrendszer megköveteli, hogy a közzféra által kezdeményezett szoftverfejlesztések az EUPL feltételei szerint szabadon felhasználhatók kell legyenek.
- A spanyol nemzeti interoperabilitási keretrendszer szintén előírja az EUPL használatát közbeszerzéseknél az azonos szabadságot biztosító licencek közül.
- A máltai kormány irányelve szerint a kormánynak meg kell könnyítenie az EUPL alatti nyílt forrású kormányzati megoldások terjesztését.
- Hollandiában az EUPL-t javasolják a kormányzat által birtokolt szoftverekhez.
- Az EUPL-t olasz intézmények és régiók, valamint a francia, német, belga közigazgatás is használja.

Az EUPL előnyei

Az EUPL licencű szoftverek használatával és terjesztésével kapcsolatban ajánlott elolvasni ezt az iránymutatást⁵ (magyarul is elérhető.)

A szoftver szerzője (vagy annak munkáltatója) megtartja a szoftver teljes tulajdonjogát, illetve garantálva lesz a szerzői jog tulajdonosának ismertsége, és hogy a szoftvert harmadik fél nem sajátíthatja ki: Minden felhasználónak tiszteletben kell tartania az Ön szerzői jogát, és ha tökéletesítik szoftverét, a módosításokat közzé kell tenniük.

Megfelelő kommunikáció, szervezet és vezetés esetén munkája széles körben válik ismertté, és ez elismerésként és motivációként is hat: az adott szakterület elismert szakértőjének fogják tekinteni. Meghívásokat kaphat műhelyekbe, vagy a hasonló igényekkel rendelkező szervezetek kikérhetik véleményét. Ez egyszerre motiválhatja csapatát, és biztosíthat érdekes visszajelzést, sőt akár önkéntes vagy (a szoftvert használó) más szervezetek által támogatott fejlesztők is csatlakozhatnak, fejlesztői közösséget alakítva ki a szoftver körül.

Ha szoftverét legjobb gyakorlatként ismerik el (például az elért eredmények, műhelyekben tartott bemutatók, nemzeti vagy nemzetközi elismerések vagy díjak alapján), akkor szoftvere ismertsége növekedni fog, díjakat kaphat, kiemelt helyre kerülhet szoftvergyűjteményekben, végül pedig hivatkozási alappá vagy szabvánnyá válhat. Ez maximalizálja a befektetés megtérülését és a munkája hosszú távú fenntarthatóságát az aktív fejlesztői csoport fenntartásával, valamint a szoftver körüli versenyképes szolgáltatásgazdaság kifejlődésével.

⁵ <http://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl/eupl-guidelines>